

Наприклад. Рецензія на книжку «Щасливі падіння» Євгенії Белорусець

Спочатку задумала назвати свою рецензію в парку А. Проте її вже використала Євгенія Белорусець для серії фотографій, які разом із серією текстів утворили книжку «Щасливі падіння».

Авторка книжки надає читачам достатньо даних, щоб окреслити географію подій та зосередити увагу на сьогоденні України. Обрані назви міст, місцевостей, вулиць, героїв, а також квіткових букетів означають середовище, в якому відбуваються дії, відсилають до політичної, культурної, соціальної, економічної конкретики. Подібно до того, як назва в парку А відсилає до війни в її більшому масштабі, ніж може умістити парк, - війни реальної, а не метафоричної.

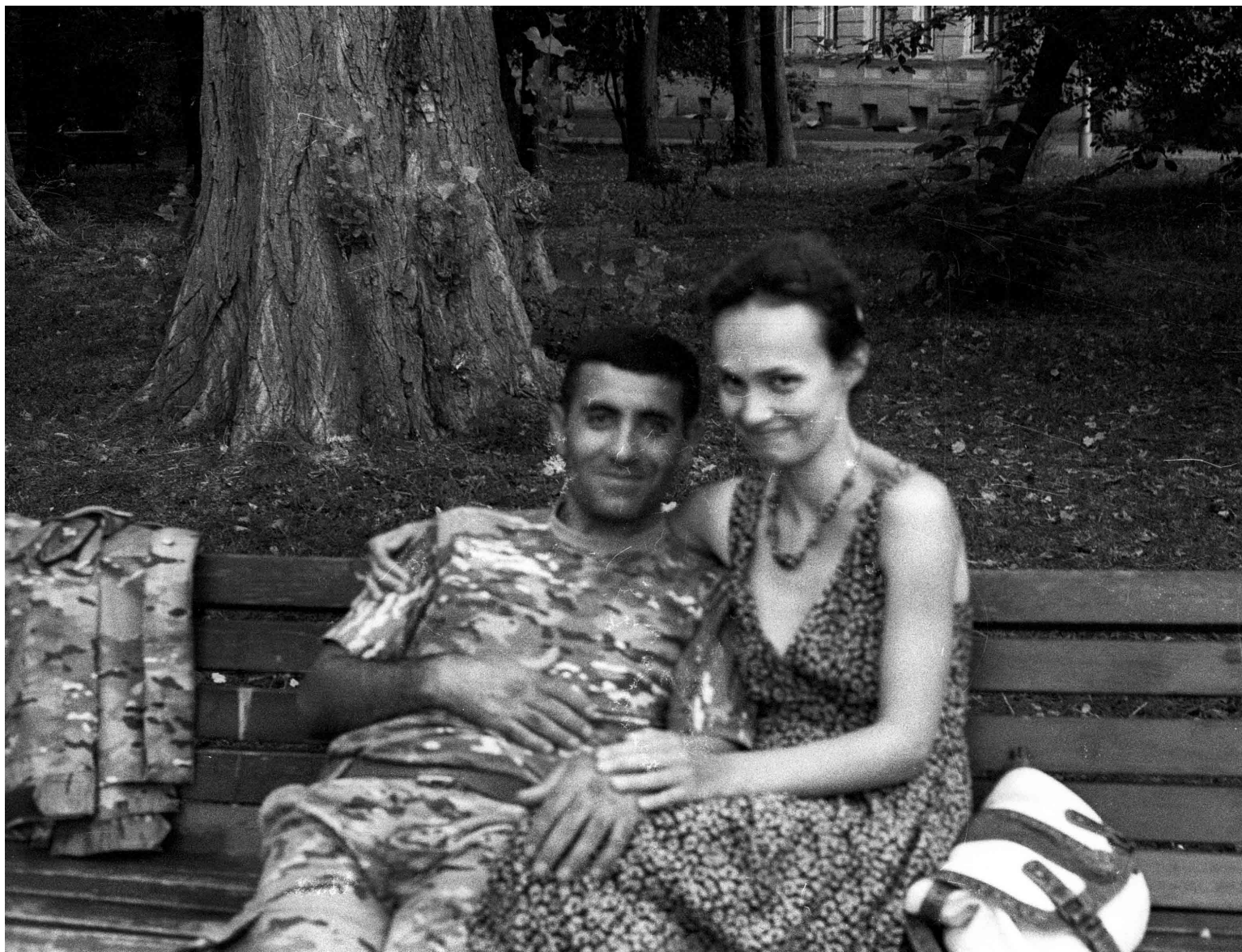
Така специфіка авторського тексту, де перетинаються метафори та конкретика, не раз викликала у мене колапс естетичного: мій чуттєво-понятійний апарат губився в ідентифікуванні режимів висловлювання – описовому, метафоричному, семантичному.

У текстах, як і у фотозображеннях, на перший погляд, – буденні історії. Герої цих історій – історій щасливих падінь – нічого особливого розказати нам не збираються, і власне – нічого доводити, ні в чому переконувати. Загалом вони, як і авторка, нами, глядачами, не зацікавлені. Про це свідчать обрані авторкою, інтерв'юеркою, форми висловлювання.

Фотографії та тексти в книзі покликані бути документальними, й такими є. Але Євгенія, вона же Женя, нехтує стандартами журналістики (вони, думаю, існують). Тексти не є діалогами в їх звичній формі. Питання відсутні. І не тому, що їх при редагуванні було вирішено не показувати, а, напевно, тому, що герої починають відповідати до того, як питання були сформовані. А відповіді взагалі не ясно ким з двох учасників інтерв'ю – озвучені. Самі ж явища обрані для висвітлення – незначні, навіть іноді нікчемні, чи, як мінімум, не такі вже й важливі, щоби про них розповідати. Ці розповіді, власне, мають якусь іншу мету, ніж поінформувати читача.

Євгенія концентрує прояви реальності у мові, мови □ в тексті, тексту □ в зображенні. У книжці зібрані проговорені кимось і, певно, не почуті висловлювання, голоси, думки, передчуття. Саме їх Євгенія інсценує. Натомість спостережені дії, які, можливо, й не мали бути побаченими, Євгенія переводить у слова. Пози □□□□□□ що дрімають а стають у тексті позиціями. Зокрема вимушені чи спонтанні дії □□□□□□ і людей а□ подаються як свідомі рішення (наприклад: □□□□□□□□ не говорити більше зі своєю мамою а або □□□□□□□□ пам'яті а□□ отх залежать від волі. Таким чином проявляється абсурдність ситуацій, які, тим часом, цілком реальні.

Схожа трансформація відбувається і з мовними штампами, мисленнєвими догмами. У тексті вони набувають ваги, привертають увагу, тож отримують шанс повернутися до свого значення чи здобути нове. Вони перестають бути просто словами, а розкривають нам заміщені собою явища.

А ще Євгенія постійно міняє масштаби означуваного, персональне на історичне й навпаки; також переводить незначне в значиме, а загальне в конкретне. Водночас, переплітаючи дію та думку про дію, вона подає нам правду як вигадку, а вигадку як правду. Отже, усі дії та слова піддаються сумніву.

Нами з [] що Євгенія Белорусець [] не інтерв [] Також вона не оперує правилами професійної фотографії, не вибудовує кадр, не робить його витончено закінченим «не дасть, не взять». Її кадр схоплює різноманітні елементи на зразок розповідей у тексті, які з першого погляду здаються чужими один одному. Проте, вдивляючись, бачиш їх як множину. Розповіді мають фотографічний характер, перед нами ніби постає «груповий портрет» героїв книги. Але не так, як цього очікуєш (вихований сильними образами, літературою, художньою фотографією, картиною) від портрету, – вони не позують.

Герої книги не Герої, у сенсі — великі. Ці розповіді, словами авторки, - «про жінок і людей». А що ж вони? Вони постійно шукають відповіді на свій запит про те, що відбувається довкола,десь інде, вірять у магію, в щасливі дні, досконалість та в професіоналів, у «всемогущего и великолепногo, неповторимогo и элегантногo, деловогo и энергичногo, щедрогo и оптимистичногo, безупречногo и организованногo, смелогo и скромногo, величественногo и неунывающего, обладателя прекрасногo голоса, раздающего словно из неоткуда, конечно, вы понимаете о ком я». Перебувають в очікуванні дива. (В особливо відведений день, час. 8 березня?). Ніби воно, й лише воно надає життю сенс. У сенсі воно і є життям, чимось дивовижним, що намагаються заховати за назвами «Абсолютна весна» у Венеції а «Абсолютна весна» тайна», “Absolute spring” – маскувальним матеріалом.

Авторка тексту споглядає (можливо і за мною), і записує, та здається, зовсім не втручається * Ми не запідозримо її наміру звеличити випадки й невеликі дії, створити з них Історії. У «Щасливих падіннях» немає й сюжету, ви не знайдете великої події. *Она пренебрегает образцами, которые веками опробывались, доказали свою способность завораживать зрителя: "развитие действия, кульминация, развязка, даже постпозиция".*

Ні, вона не дає нам читати, як ми забажаємо. Хоча як достатньо вільна читачка я не слідувала правилам книжки, нехтуючи послідовністю розповідей (а вона там є, повірте), все ж не відчула, що вільна інтерпретувати. І це тому, що інтерпретації тут зайві, текст не для того створений, щоби ми розгадували таємниці. Хто ця жінка?, Про кого тут йдеться??. Мальвіна вона чи Марфа, нарешті??? □ хіба є сенс у відповідях на такі питання? Але в одному можу вас упевнити, історії ці □ про реальних людей, зокрема про жінок, зокрема про мене. У них я пізнавала себе.

Книжка сама надає відповідь – *“истории на самом деле не существует, дом, где она жила, разрушен”*. Тут багато про втрачене місце, або ні – про місце невизначене. Це доля або чиєсь рішення? Ворожіння чи прокляття? Безвихідь випадку? *“Что не делается, все к лучшему”* – говорить один з незначних героїв книжки коли йдеться про спірні політичні питання (*“Истории соседей”*). *“И пора начинать двигаться, не откладывая”*, впервнено вигукнула жінка, почувши історію успіху чоловіка-українця. (*“Две женщины на трапе самолета. Движение замерло. 9 марта. Киев”*). Окрім цієї, в *«Падіннях»* немає відповідей, отже будьте щасливі, *“расчитывая на скорейшее приближение весны”*.

А ще історії ці смішні, моторошні. Вони здаються фантастичними, як мінімум – нереальними. Але дійсність тут, все ж таки, – між словами і висловлюваннями, окремі з яких здаються зовсім знайомими, а деякі такими і є. Разом із цими жінками, людьми, тут я натрапляла, на неочікуване в буденному. *“Широко раскрыть глаза, ухватиться дрожащей рукой за стул, округлить рот”* – ні, не так.

Вона придумала запутанный, сложный сюжет, чтобы кто-то начал по-настоящему прислушиваться к словам”.

